

1956-os online adatbázist mutatott be az OSZK

A portál nagy mértékben hozzájárulhat az '56-os események hiteles történetének rekonstruálásához

Magyar Október címmel készített az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) szabadon elérhető online adatbázist, amelyen keresztül az 1956-os forradalomról fennmaradt fotókat és mozgóképes anyagokat az események helyszíneire rendezve térképen böngészhetik az érdeklődők, valamint elérhetik a *Szabad Európa Rádió* magyar osztályának archív hanganyagait is.

A portál segíthet az '56-os események rekonstruálásában

A forradalom napjaiban készült több ezer fénykép, hosszabb-rövidebb filmszívet és hangfelvételt felvonultató portál nagy mértékben hozzájárulhat az 1956-os események hiteles történetének rekonstruálásához és megismertetéséhez – mondta el szerdán Budapesten *Tüske László* főigazgató, aki szerint az *1956-os Emlékbizottság* támogatásával létrejött *magyaroktober.hu* oldal a kutatók által eddig nem ismert összefüggéseket is feltárhat.

Letölthető hanganyagok

Hozzáfüzte: a Szabad Európa Rádió magyar osztályának 1956. október 22. és november 12. között elhangzott adásainak közzétételével napra, órára, percre lebontva pontosan lehet nyomon követni, mit tudhattak az emberek a forradalom ideje alatt. A hanganyagok nem csupán kutathatóak, de letölthetőek és szabadon felhasználhatóak.

Simándi Irén történész kiemelte: 1997-ban született megállapodás arról, hogy az OSZK-ban kaphatnak helyet a Szabad Európa Rádió magyar osztályának archív hanganyagai, amelyek 4617 tekercsen maradtak fenn. 2001 őszén érkeztek a

könyvtárba a rádió 1956-ban sugárzott hangdokumentumai 311 darab 90 perces kazettán.

A gyűjteménnyel együtt mintegy 1,2 millió oldalnyi, egyelőre feldolgozatlan iratanyag is érkezett, valamint az OSZK számos interjút is készített a rádió egykori munkatársaival – fűzte hozzá a kutató.

Lukács Bea, az OSZK *Történeti Interjúk Tára* munkatársa felidézte: a Szabad Európa Rádió forradalom alatti adásainak felvételei csupán azért maradhattak fent, mert közvetlenül a szovjet beavatkozás után vizsgálat indult Németországban a rádió ellen és bekérették az átjátszóállomáson rögzített adásanyagot.

A rádiót akkor sokan azzal vádolták, hogy értelmetlenül, már a biztos vereség tudatában buzdította fegyveres ellenállásra a magyar felkelőket a szovjet túlerővel szemben. A szalagokat a koblenzi *Bundesarchivumban* helyezték el zárt anyagként, csupán 40 év múltán fedezték fel magyar rádiósok ismét a páratlan forrásanyagot – hangsúlyozta.

A Magyar Október portálon szereplő teljes hanganyag nem csupán meghallgatható és letölthető, de az adások szó szerinti leiratát is közzétették – tette hozzá *Lukács Bea*.

Nyolc órányi mozgóképes anyag, több mint 700 filmrészlet

Hanák Luca, az OSZK kutatója az adatbázisban fellelhető mozgóképes anyagokról szólva kiemelte: kezdetben kizárólag magyar operatőrök örökítették meg az eseményeket, később osztrák, lengyel, angol, amerikai, olasz és svájci stábok is érkeztek az országba. A kor technikai feltételei miatt mindössze 2–10 másodperces snittek készítek.

Mintegy nyolc órányi mozgóképes anyag, több mint 700 filmrészlet található jelenleg az oldalon. A felvételek utóélete miatt sok az átfedés a különböző gyűjteményekben megőrzött snittek között – mutatott rá. Hozzáfüzte: a budapesti felvételek mellett a nyugati határon átkelő magyar menekül-

tekről készült snittek is szerepelnek a tudástár anyagában.

Hanák Luca kiemelte: a fényképek és snittek egy részét még nem sikerült feldolgozni, azonosítani a helyszínt vagy a felvételen szereplő személyeket. Ezeket külön fülön keresztül érhetik el az internetezők és ők is segíthetik a meghatározást.

A készítők távlati céljai között szerepel egy angol nyelvű verzió, egy kronologikus idővonal összeállít-

tása, valamint tovább bővítenék az oldalt írott forrásokkal, személyes visszaemlékezésekkel, folyóiratokkal, röplapokkal és egyéb forrás értékű nyomtatványokkal is – mondta el a kutató.

Forrás:

http://magyarhirlap.hu/cikk/83898/1956os_online_adatbazist_mutatott_be_az_OSZK

Válogatta: Fonyó Istvánné